

1377 1ste Beh. af Lovf. om Forandr. i Lov 10 Martz 1861 § 2 (Jernbanel.: Veile—Aarhus.) 1378

støtte sig, ikke nu ere tilstede. Det er ganske vist, at naar man seiler paa Mos Sø, saa seer Omegnen meget øde ud, men deraf følger paa ingen Maade, at naar der tilveiebringes en let og billig Forbindelse, denne da ikke vil blive benyttet paa mange Maader. Det maa erindres, og det gjælder om hele vort Jernbanesystem, at det kan haabes, at de Forhold, hvorunder Jernbanen nu indtræder i Livet, væsentlig vilde forandre sig, og at den selv navnlig vil medvirke dertil. Man har saaledes seet, at i den meget korte Tid, hvori Banen fra Aarhus til Randers har været i Gang, er der utvivlsomme Kjendtegn paa, at Steder, hvor før intet Menneske kom, vilde give et ganske betydeligt og anstændigt Bidrag til Banen. Der er indkommet til Ministeriet ikke mindre end tre Begjæring om at opføre Pakhuse paa saadanne Steder, som tidligere saa at sige ikke nogen Menneskesøb har betraadt; eller hvor man høist saae en Hyrde, der drev med sine Faar. Jeg siger ikke dette for derpaa at bygge nogen Slutning, thi selvfølgelig er det Hele for Nyt til at bygge noget Beviis derpaa; men jeg siger, at man bør ikke gaae ud fra den Anskuelse, der maatte frembyde sig paa en Tid, da andre Forudsætninger vare tilstede; og deraf drage Slutninger om, hvorledes det kan udvikle sig. Jeg mener, at naar Vandveien i Forbindelse med Banen i en meget kort Tid kan føre baade til Aarhus og til Horsens, baade heelt op i Sylland og paa den anden Side baade til Kjøbenhavn og Hamborg, saa er det ganske rimeligt, at den vil kunne betale sig, naar der ikke dertil fordrøs Andet, end at den kan dække deels Renten af en saa ringe Anlægskapital som 125,000 eller 145,000 Rd. paa en Strækning af, jeg troer $3\frac{1}{2}$ Mill, deels saa ringe Driftsomkostninger, som de ganske smaa Dampskibe vilde kunne medføre.

Det er altsaa min indstændige Begjæring til det ærede Thing, at man, efterat Sagen her har naaet en fredelig Havn, efterat have været omtumlet paa de meest stormfulde Bølger, langt stormfuldere end de, som en Folkethingsmand

troede at have opdaget paa Mos Sø, ikke vil støde den tilbage og derved udsætte den for nye Farer. Jeg vil bemærke, at hvis dette Forslag ikke nu skulde blive til Lov, saa vil jeg useilbarlig komme igjen med Sagen næste Aar, thi jeg har ikke isinde at vække Haand til at bygge en Bane, om hvilken jeg med fuld Overbeviisning forudsæer, at man vil komme i den samme Situation, som man nu er i med Hensyn til den Kjøbenhavnske Jernbanegaard, nemlig at man vil komme og bede om Tilladelse til at rive ned og at bygge om, hvad man har gjort galt. Nei, hellere vil jeg lade mig skjælde ud for en Forræder, for Den, der har gjort Brud paa Tro og Love, og høre paa alle disse Historier, som jeg med stor Gemhyt har hørt paa, end jeg vil bygge en saadan Bane som den, der vilde blive en Følge af, at Loven i sin nuværende Skikkelse ikke vedtages; og uagtet den Bane, som her foreligger, ikke er den, som jeg principaliter har indstillet, saa kan jeg dog ikke Andet end indbyømme, at den af finantsielle Hensyn har sin gode Berettigelse, idet den er meget billigere end den, jeg har indstillet. Jeg maa altsaa meget bede om, at man holder paa Banen, som den foreligger; det har kostet suurt Slid at bringe Sagen der til. Jeg vilde meget let kunne affee fra den Uleilighed, som det kunde medføre for mig eller min Eftersølger at skulle bringe Sagen frem igjen, det er mig ligegyldigt; men jeg maa bemærke, at hvis man nu foranbediger et Ophold med Hensyn til denne Jernbanelinie fra Aarhus, saa vilde det medføre et enormt Rente-tab for Staten. Jeg har anteciperet Nabningen af Jernbanen imellem Aarhus og Randers, uagtet den endnu ikke var færdig, og uagtet det var en meget ugunstig Tid at aabne den paa, blot for at den kunde begynde at tjene Noget, og deraf Forkængelsen fra Aarhus Syd paa skulde blive udsat et Aar — og det vil let kunne blive Resultatet, naar man ikke nu kommer til Enighed om dette Stykke — saa vilde det være et Rentetab af flere hundrede Tusinde Rigsdaler.